

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro prevenci rizikových forem chování

ZŠ a MŠ Horníkova 1, Brno

2023/2024

Zpracoval: **Mgr. Jarmil Müller**

Realizátor: **ZŠ a MŠ, Brno, Horníkova 1, příspěvková organizace**

Odpovědný pracovník: **Mgr. Roman Burda, ředitel školy**

Obsah

1. Úvod	2
2. Cíl	2
3. Cílové skupiny	3
4. Koordinace a realizace preventivních aktivit	3
4.1. Zaměření činnosti	3
4.2. Náplň práce školního metodika prevence	4
5. Vzdělávání pedagogů	5
6. Péče o „rizikové skupiny“	5
7. Žákovská samospráva	5
8. Spolupráce s rodiči	6
9. Spolupráce s organizacemi a institucemi	6
10. Způsob prezentace systému primární prevence školy	6
11. Přehled činností v rámci prevence pro školní rok 2023/2024	6
12. Závěr	8

1. Úvod

Hlavním bodem tohoto programu je primární prevence rizikových způsobů chování dětí a mládeže. Má také posloužit jako návod, který poskytuje základní postupy řešení určitých problémů. Formy, obsah a metody realizace MPP odpovídají charakteristice cílových skupin, kterým je určen. Program také obsahuje množství doplňkových aktivit, které jsou podpůrnou součástí MPP.

2. Cíl

Za cíl si MPP klade vést žáky ke zdravému životnímu stylu. Díky tomu je možné rizikovému chování předcházet, případně setkání s rizikovými faktory oddálit a naučit se takové situace nejen rozpoznávat, ale i řešit. Cílem prevence je předcházet projevům rizikového chování a v případě jejich zjištění ve spolupráci s rodiči i dalšími institucemi tak zamezit jejich dalšímu šíření. Svoji pozornost zaměřujeme na posílení kladného sebehodnocení, schopnosti samostatného rozhodování a asertivity žáků, u kterých se projevují náznaky nízké sebedůvěry a nerozhodnost.

Oblasti prevence:

- ✓ Školní šikana
- ✓ Návykové látky obsahující nikotin
- ✓ Komunikace a vztahy mezi žáky
- ✓ Alkohol a kouření
- ✓ Záškoláctví
- ✓ Zneužívání internetu
- ✓ Opatření pro činnost při vzniku mimořádné události

Výběr preventivních programů jsme zaměřili nejen na problematiku informovanosti v oblasti prevence, ale zejména na problematiku mezilidských vztahů a komunikace, neboť problémy v těchto oblastech se promítají do dalších rovin lidského života a mohou vést k rizikovému chování.

Cílem MPP je motivovat rodiče ke spolupráci při realizaci programu.

3. Cílové skupiny

Do realizace jsou zapojeni všichni žáci, pedagogičtí pracovníci, rodiče žáků, lékaři a další odborníci, kteří svou činností regulují a ovlivňují postoje žáků v oblasti prevence.

4. Koordinace a realizace preventivních aktivit

Za koordinaci preventivních aktivit ve škole odpovídá školní metodik prevence, který se v rámci své činnosti podílí na přípravě minimálního preventivního programu a jeho realizaci. Úzce spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogy, s pedagogicko-psychologickou poradnou, s krajským protidrogovým koordinátorem a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Jednotlivé tematické bloky – výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova ke spolupráci, toleranci, prevence projevů diskriminace, rasismu, xenofobie, zneužívání návykových látek, kouření, promiskuitního chování, ale také ochrana člověka v krizových situacích a předcházení nebezpečným situacím – jsou rozpracovány a začleněny do tematických plánů vyučovacích předmětů. Napříč vzdělávacími oblastmi proto prostupují a k pozitivnímu rozvoji osobnosti žáka přispívají průřezová témata. Kladou důraz na rozvíjení klíčových kompetencí komunikativních, občanských, sociálních a personálních.

Všichni vyučující se snaží vést žáky ke spolupráci a řešit případné problémy ve vzájemných vztazích se žáky, ale také s jejich rodiči.

Ve škole je prevence realizována prostřednictvím školního poradenského pracoviště. Poradenské služby na naší škole zajišťují: školní psycholog, výchovní poradci pro I. a II. stupeň, speciální pedagogové pro I. a II. stupeň a školní metodik prevence.

Poradenští pracovníci školy poskytují základní poradenské služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům.

4.1. Zaměření činnosti

- ✓ Prevence školní neúspěšnosti
- ✓ Spolupráce školního psychologa, školního metodika prevence a výchovního poradce se žáky, třídními kolektivy, učiteli a rodiči

- ✓ Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, o žáky s neprospěchem a žáky nadané
- ✓ Odborná a metodická pomoc učitelům
- ✓ Poradenství v oblasti volby povolání
- ✓ Diagnosticko-poradenská činnost
- ✓ Minimální preventivní program, sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení
- ✓ Zlepšování komunikace a spolupráce mezi školou a rodiči
- ✓ Spolupráce s ostatními institucemi

4.2. Náplň práce školního metodika prevence

- ✓ Tvoření a realizace minimálního preventivního programu - sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení
- ✓ Realizace a koordinace aktivit zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, agresivity a dalších sociálně patologických jevů
- ✓ Monitorování sociálně patologických jevů či jejich rizika
- ✓ Poskytování přímé pomoci žákům a jejich rodičům s rizikem či projevy sociálně patologických jevů
- ✓ Koordinace spolupráce školy s Policií ČR, krizovými centry, kurátory a dalšími odborníky
- ✓ Spolupráce při zajišťování besed a přednášek a aktivit pro třídní kolektivy
- ✓ Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků
- ✓ Poskytování informačních a metodických materiálů
- ✓ Aktivní spolupráce s rodinou v případě krizové intervence
- ✓ Rozpoznání a zajištění intervence v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže, poruchy příjmu potravy

Konzultační hodiny a kontakty školního metodika prevence a ostatních pracovníků školního poradenského pracoviště jsou vyvěšeny na nástěnce ŠPP a webových stránkách školy.

4.3. Kontakty na poradenské pracovníky

JMÉNO	FUNKCE	KONTAKT
Juříčková Jiřina, Mgr.	školní psycholog	jjurickova@zshornikova.cz
Pavličková Hana, Mgr.	výchovný poradce	vychporadce@zshornikova.cz
Mezihoráková Hana, Mgr.	speciální pedagog pro 1. stupeň	hmezihorakova@zshornikova.cz
Čoupková Ludmila, Mgr.	speciální pedagog pro 2. stupeň	lcoupkova@zshornikova.cz
Müller Jarmil, Mgr.	školní metodik prevence	jmuller@zshornikova.cz
Holoubková Jana, Mgr.	zástupce vedení školy	jholoubkova@zshornikova.cz

5. Vzdělávání pedagogů

Po celý rok mají pedagogové příležitost k průběžnému vzdělávání z nabídek různých organizací, většinou se jedná již o akreditované semináře, výcviky a jiné aktivity. Po absolvování informují ostatní kolegy o obsahu aktivit.

6. Péče o „rizikové skupiny“

Rizikovými skupinami rozumíme třídní kolektivy, skupinky dětí i jednotlivce, kterým je třeba věnovat zvýšenou pozornost v oblasti problematických mezilidských vztahů a rizikových způsobů chování. Nezbytná a ověřená je zde aktivní spolupráce poradnami, poradenskými centry, OSPOD, Policií ČR a jinými odborníky. Problematické chování je řešeno na jednání s rodiči, v závažnějších případech na výchovných komisích, kde se přijímají výchovná opatření a možnosti řešení problémů.

7. Žákovská samospráva

Žákovská samospráva se pravidelně schází s vedením školy, vlastní schůzky mají stanoveny 1x týdně. Žáci mají možnost se vyjadřovat k aktuálnímu dění ve škole, vznášet svoje přání i požadavky právě prostřednictvím svých třídních zástupců. Dávají podnět k různým žákovským aktivitám.

8. Spolupráce s rodiči

Neustále se snažíme nacházet nové cesty, jak navázat užší spolupráci s rodiči, jakým způsobem vzbudit jejich hlubší zájem o problematiku jejich dětí a motivaci k aktivnímu a komplexnímu řešení problémů. Praxe je taková, že se rodiče obrací na školu i odborníky až ve chvíli, kdy jsou zcela bezradní a vyčerpali veškeré své možnosti nebo naopak, nevěnovali do té doby problému svého dítěte dostatečnou pozornost. Na škole působí spolek rodičů Horníčků.

9. Spolupráce s organizacemi a institucemi

Pro úspěšné zvládnutí problémů je pro nás i nadále nezbytná spolupráce se středisky výchovné péče, Policií ČR, OSPOD, PPP Brno, Poradenským centrem pro drogové a jiné závislosti, Občanským sdružením Ratolest, Nízkoprahovým klubem Likusák Líšeň, Salesiánským střediskem mládeže, kam naši žáci docházejí ve volném čase a kde se zapojují do aktivit těchto center.

10. Způsob prezentace systému primární prevence školy

Realizace MPP je průběžně prezentována, stejně jako celé znění MPP, na webových stránkách školy, kde je dostupná fotodokumentace, případně v místním tisku.

11. Přehled činností v rámci prevence pro školní rok 2023/2024

- ✓ Vytvoření MPP a jeho zveřejnění na web stránkách školy ve spolupráci s ostatními pedagogy
- ✓ Seznámení VP a všech vyučujících s programem prevence rizikového chování, jejich spolupráce na jeho plnění, začlenění problematiky prevence SPJ do výuky (třídnické hodiny, hodiny TV, PŘ, PRV)
- ✓ Seznámení vyučujících se změnami v metodických pokynech vztahujících se k prevenci a problematice rizikového chování.
- ✓ Seznámení pedagogických pracovníků s obsahem MPP.
- ✓ Seznámit rodiče na třídních schůzkách s obsahem MPP, Programu proti šikanování a preventivní činností v rámci ŠPP a potřebnými kontakty.
- ✓ Program Aktiv, který je zaměřen na rozvoj komunikace a spolupráce v třídních kolektivech

- ✓ Adaptační programy pro 1. ročníky (tř. uč., šk. psycholog)
- ✓ Adaptační programy pro 6. ročníky (tř. uč., as. pedagoga, šk. psycholog)
- ✓ Společný adaptační výjezd všech žáků šestých tříd se uskuteční, jako již tradičně, v září. Mezi cíle tohoto výjezdu patří hlavně: stmelení třídních kolektivů, nastartování rozvoje pozitivních vazeb mezi žáky celého šestého ročníku, řešení konfliktů a problémových situací ve škole a prevence psychopatologických jevů ve třídě. Výjezdu se aktivně účastní třídní učitelé šestých tříd a školní psycholog.
- ✓ Prevence kouření a užívání alkoholu (1. stupeň)
- ✓ Drobná majetková kriminalita (1. a 2. stupeň) – vandalismus, trestný čin, přečin
- ✓ Besedy na téma zdravého životního stylu, výchovné styly
- ✓ Beseda s diskuzí nad tematikou kyberšikany „Bezpečný internet“
- ✓ Besedy pro 2. stupeň „Pobavme se o kouření a alkoholu“
- ✓ Třídnické hodiny – důraz je kladen na pozitivní ovlivňování vztahů mezi dětmi, prohloubení jejich komunikačních dovedností a upevnění znalostí v problémových tématech. Žáci budou informováni o opatřeních pro činnost při vzniku mimořádné události.
- ✓ Celostátní akce Proč říct NE cigaretám
- ✓ Dotazníkové šetření třídních vztahů – 1. a 2. stupeň dle zakázky pro ŠP
- ✓ Volba povolání-testy a dotazníky profesionální orientace (9. třídy)
- ✓ Vrstevnické programy pro 4. - 9. ročníky, za účasti ŠP, tř. učitele
- ✓ Opětovné zapojení do dotazníku DROGY zaměřeného na oblast protidrogové prevence
- ✓ Průběžná aktualizace nástěnky s protidrogovou tematikou (zapojení žáků projektovou formou)

Další akce v rámci prevence rizikového chování budou realizovány podle aktuální nabídky a možností školy.

12. Závěr

Hlavním principem preventivního vzdělávání žáků naší školy zůstává nadále, tak jako v předešlých letech, osvojování základních kompetencí pro zdravý životní styl, prevence a rozvoj schopností a dovedností, jak se orientovat v běžném životě. Za nejdůležitější prvek v rámci prevence považujeme připravenost dětí a mládeže odmítat všechny druhy rizikového chování, projevy agresivity a porušování zákona.

Zajistit stabilně pestrou nabídku volnočasových aktivit a žáky podporovat v zapojení. Zlepšovat komunikativní dovednosti žáků, zvyšovat míru sebeovládání a zároveň vést žáky k sebehodnocení, stanovení reálných cílů v životě.

Hledání těchto cest je úkolem a výzvou pro všechny pedagogy a zaměstnance školy s aktivní účastí rodičů.

Úspěšnost plnění MMP naší školy bude vyhodnoceno na konci školního roku.

V Brně 15. 9. 2023

Mgr. Jarmil Müller
školní metodik prevence

Mgr. Roman Burda
ředitel školy